

3. Podział na rodzaje działalności polegał na pogrupowaniu przedsiębiorstw w oparciu o rodzaje posiadanych koncesji. Wyodrębniono sześć grup przedsiębiorstw:
- przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję oraz obrót;
 - przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję;
 - przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wytwarzanie oraz obrót;
 - przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wytwarzanie;
 - przedsiębiorstwa posiadające koncesje na przesyłanie i dystrybucję oraz obrót;
 - przedsiębiorstwa posiadające koncesje na obrót.
4. Podział według klas Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) polegał na wyodrębnieniu czterech grup przedsiębiorstw ze względu na posiadaną podstawową klasę działalności:
- klasa 40.10 — przedsiębiorstwa zajmujące się głównie działalnością elektroenergetyczną;
 - klasa 40.30 — przedsiębiorstwa zajmujące się głównie działalnością ciepłowniczą;
 - „przemysł” — inne (niż należące do energetyki) przedsiębiorstwa produkcyjne (klasy od 15.11 do 37.20 według PKD);
 - inne — przedsiębiorstwa należące do innych klas PKD niż wyżej wymienione.

Dane w Tabelach statystycznych zostały także zaprezentowane według województw i obszarów działania oddziałów terenowych URE²:

- centralnego, z siedzibą w Warszawie — województwo mazowieckie,
- północno-zachodniego, z siedzibą w Szczecinie — województwa lubuskie i zachodniopomorskie,
- północnego, z siedzibą w Gdańsku — województwa pomorskie i warmińsko-mazurskie,
- zachodniego, z siedzibą w Poznaniu — województwa wielkopolskie i kujawsko-pomorskie,
- wschodniego, z siedzibą w Lublinie — województwa podlaskie i lubelskie,
- środkowo-zachodniego, z siedzibą w Łodzi — województwa łódzkie i świętokrzyskie,
- południowo-zachodniego, z siedzibą we Wrocławiu — województwa opolskie i dolnośląskie,
- południowego, z siedzibą w Katowicach — województwo śląskie,
- południowo-wschodniego, z siedzibą w Krakowie — województwa małopolskie i podkarpackie.

W opracowaniu zamieszczono również tabele z zestawem wskaźników charakteryzujących efektywność ekonomiczno-finansową i techniczną koncesjonowanej energetyki ciepłej. Dane w tych tabelach zostały przetworzone zgodnie z wzorami przedstawionymi w ANEKSACH. Tabele zawierają cztery grupy wskaźników:

- wskaźniki techniczne — sprawność wytwarzania, sprawność przesyłania, intensywność emisji gazów (CO₂, SO₂, NO_x) i pyłów;
- wskaźniki ekonomiczne — wydajność pracy, produktywność majątku trwałego, cena jednostkowa, koszt jednostkowy ogółem, koszt jednostkowy stały i zmienny, rentowność;
- wskaźniki finansowe — całkowite zadłużenie, płynność;
- wskaźniki rozwojowe — reprodukcja majątku trwałego, stopień pokrycia inwestycji przez środki własne.

Niektóre dane dotyczące 2002 roku przedstawione w niniejszej publikacji zostały skorygowane.

Różnice (niedokładności) między prezentowanymi w tabelach wielkościami sumarycznymi (wiersz — Polska) a sumami poszczególnych składników wynikają z zaokrągleń komputerowych.

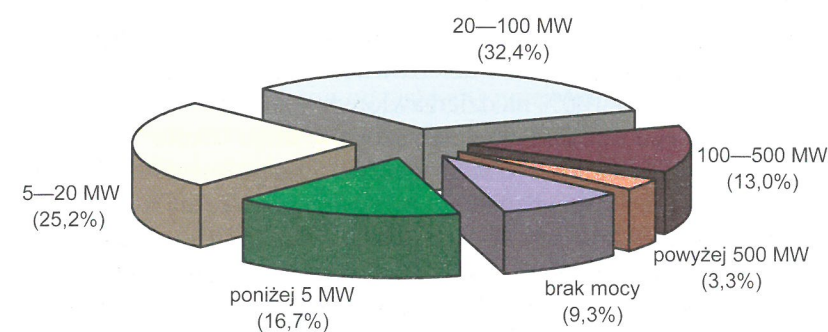
PODSTAWOWE TENDENCJE W ENERGETYCE CIEPŁEJ W 2003 R.

W 2003 r. 885 przedsiębiorstw posiadało koncesje Prezesa URE na działalność związaną z zaopatrzeniem w ciepło, co oznacza spadek ich liczby o 1,0% w stosunku do 2002 r.

Większość koncesjonowanych przedsiębiorstw miało koncesje na kilka rodzajów działalności. W 2003 r. 89,7% przedsiębiorstw zajmowało się wytwarzaniem ciepła, co oznacza spadek o 1,3 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2002. Również duża część, bo 86,0% przedsiębiorstw, wykonywała usługi przesyłowe i dystrybucyjne (spadek o 0,3 punktu), natomiast tylko 25,1% zajmowało się obrotem ciepła (spadek o 1,6 punktu). Wytwarzanie ciepła było jedynym rodzajem działalności ciepłowniczej w obu badanych latach zaledwie dla 13% podmiotów. W obydwu badanych latach, najwięcej, bo około $\frac{2}{3}$ przedsiębiorstw łączyło produkcję z przesyłaniem i dystrybucją ciepła.

Koncesjonowane przedsiębiorstwa cechuje duża różnorodność pod względem mocy osiągalnej posiadanych źródeł ciepła, co zostało zobrazowane na rysunku poniżej.

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw według mocy osiągalnej w 2003 r.

W roku 2003 nieznacznie zmieniła się struktura badanych przedsiębiorstw. Wzrósł udział firm typowo ciepłowniczych (klasa 40.30) o 3,4 punktu procentowego. Udział tych, które zajmowały się głównie działalnością elektroenergetyczną (klasa 40.10) pozostał na tym samym poziomie (6%). Udział przemysłowych, czyli według klasyfikacji PKD innych (niż należące do energetyki) przedsiębiorstw produkcyjnych (klasy od 15.11 do 37.20) spadł o 2 punkty procentowe, natomiast udział pozostałej grupy firm należących do klas PKD innych niż wyżej wyszczególnione zmniejszył się o 1,5 punktu.

Charakteryzując zbiorowość koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych warto zwrócić uwagę również na ich zróżnicowanie ze względu na zaangażowanie w koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Uległo ono niewielkiej zmianie w 2003 r. w porównaniu z rokiem 2002. Udział przedsiębiorstw ciepłownictwa zawodowego (WZDE 70–100%) spadł o 1,5 punktu procentowego, spadł również udział (o 0,5 punktu) podmiotów (WZDE 0–19%), dla których działalność ciepłownicza była działalnością uboczną (np. zakłady chemiczne, rafinerie, cukrownie, huty, zakłady papiernicze, małe zakłady produkcyjne, takie jak: zakłady warzywnicze, meblowe, metalowe oraz różnego rodzaju przedsiębiorstwa handlowo-usługowe). Wzrósł natomiast, o 1 punkt procentowy, udział podmiotów, gdzie działalność ciepłownicza była tylko jednym z rodzajów wykonywanej działalności (WZDE 20–69%).

W badanych koncesjonowanych przedsiębiorstwach moc cieplna zainstalowana w 2003 r. wynosiła ponad 68 tys. MW, a osiągalna ponad 65 tys. MW. Podobnie jak w roku poprzednim, $\frac{1}{3}$ potencjału wytwórczego ciepłownictwa była skupiona w dwóch województwach: śląskim i mazowieckim, około $\frac{1}{3}$ skupiona była w dalszych 6 województwach: łódzkim, dolnośląskim, pomorskim, małopolskim i kujawsko-pomorskim, pozostałe 8 województw również skupiało $\frac{1}{3}$ potencjału.

Zróżnicowanie potencjałów indywidualnych wytwórców w przekroju przestrzennym było znaczne. W 2003 r. najwyższą średnią moc osiągalną reprezentowały przedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (148,2 MW), a najniższą — województwa warmińsko-mazurskiego (35,8 MW); co stanowiło ponad 4-krotną różnicę. Porównując średnią moc osiągalną między 2002 i 2003 r. obserwuje się nieznaczny jej wzrost, tj. 0,3%. Przy czym tendencja ta utrzymuje się w zdecydowanej większości województw (w 7 na 16 województw). Przykładem województw, w których nastąpił zauważalny wzrost średniej mocy osiągalnej są województwa: mazowieckie i śląskie, odpowiednio o 4,1% i 3,0%. Szczególnie znaczną obniżkę średniej mocy osiągalnej, prawie o 8%, odnotowano w województwie małopolskim. Wyraźny spadek nastąpił też w woje-

² Zgodnie z art. 22 pkt 1 ustawy — Prawo energetyczne.

wództwie podkarpackim o 5,3%. Średnia moc osiągalna pozostała na tym samym poziomie w obu latach w województwach: zachodniopomorskim i podlaskim.

Warto zauważyć, że aż w ośmiu województwach, w ostatnim roku badania, występował prawie 30% potencjał mocy niewykorzystanej¹, tj. w województwach: śląskim, małopolskim, lubelskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, podkarpackim, świętokrzyskim i wielkopolskim, przy ogólnopolskim wskaźniku kształtującym się na poziomie 24,7%.

Największą mocą osiągalną, z prawie 42% udziałem w skali kraju (wzrost o 2,5 punktu procentowego), dysponowały w 2003 r. przedsiębiorstwa typowo ciepłownicze (klasa 40.30). Najmniej liczna grupa przedsiębiorstw z klasy 40.10 (6% ogółu badanych przedsiębiorstw) posiadała, w badanym okresie, prawie identyczną moc osiągalną jak przedsiębiorstwa klasy 40.30 (54% ogółu badanych przedsiębiorstw).

Innym ważnym elementem infrastruktury ciepłowniczej, poza źródłami wytwarzania, są sieci ciepłownicze. W 2003 r. posiadała je około 86% badanych przedsiębiorstw, które zajmowały się przesyłaniem i dystrybucją ciepła, a ich długość w kraju wyniosła prawie 17 tys. km i zmniejszyła się o 3,7% w stosunku do roku 2002.

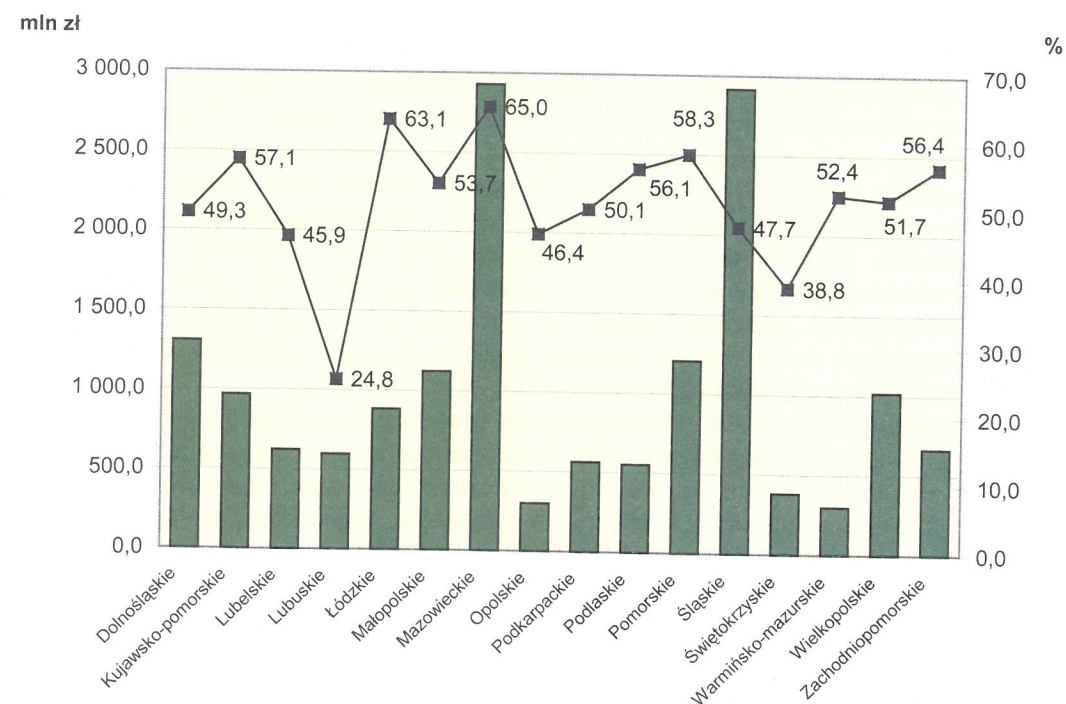
Zarówno w roku 2003 jak i 2002, około 90% krajowej sieci ciepłowniczej było w posiadaniu przedsiębiorstw energetycznych (klasa PKD — 40.10 i 40.30), natomiast reszta pozostawała w dyspozycji przedsiębiorstw spoza branży energetycznej. Sieci o długości powyżej 50 km posiadała tylko około 9% badanych przedsiębiorstw, przy czym były to w większości przedsiębiorstwa typowo ciepłownicze (klasa 40.30).

W 2003 r. łączna wartość majątku trwałego brutto badanych przedsiębiorstw ciepłowniczych pozostawała na podobnym poziomie jak w roku 2002 i wynosiła ponad 36 mld zł. Spośród badanych przedsiębiorstw, w ostatnim roku badania, 249 jednostek dzierżawiło majątek trwały, z czego tylko 11 podmiotów prowadziło działalność ciepłowniczą w 100% na dzierżawionym majątku.

Ponad połowa wartości całego majątku ciepłowniczego w kraju (około 55%), zarówno w 2002 r. jak i w 2003 r., przypadła na przedsiębiorstwa o największym zaangażowaniu w działalność ciepłowniczą (70—100%). Z pozostałego majątku $\frac{2}{3}$ przypadła na przedsiębiorstwa, dla których działalność ciepłownicza była tylko jednym z rodzajów wykonywanej działalności (WZDE 20—69%). W badanych latach przeciętnie na jedno województwo przypadało po około 1 mld zł wartości majątku netto.

Stan majątku trwałego w koncesjonowanych przedsiębiorstwach związany jest z jego wiekiem i naturalnym zużyciem. Wskaźnik dekapitalizacji majątku², w obydwu badanych latach, ukształtował się na prawie tym samym poziomie około 54%. Sytuację w poszczególnych województwach obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek 2. Aktywa trwałe netto i wskaźnik dekapitalizacji majątku trwałego w 2003 r.

¹ Potencjał mocy niewykorzystanej liczony jako udział różnicy między mocą osiągalną a mocą zużytą na potrzeby własne i zamówioną przez odbiorców w mocy osiągalnej.

² Wskaźnik dekapitalizacji majątku trwałego liczony ilorazem wartości umorzenia majątku do wartości aktywów trwałych brutto.

W 2003 r. zatrudnienie w koncesjonowanym ciepłownictwie obejmowało 55 580 etatów i zmniejszyło się o 10,0% w stosunku do roku ubiegłego. Stanowiło ono prawie 33% ogółu zatrudnionych w dziale PKD 40 — wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Średnio na 1 megawat mocy osiągalnej w obydwu latach przypadało 0,9 etatu. W 2003 r., spośród badanych przedsiębiorstw dziesięć nie pokazało w ogóle zatrudnienia (przy 14 w 2002 r.). Przeciętnie na jedno przedsiębiorstwo przypadało 69 etatów, a więc o 5 etatów mniej niż w roku ubiegłym.

Warto zauważyć, że przedsiębiorstwa, które osiągnęły w 2003 r. przychody powyżej 200 mln zł (13 przedsiębiorstw) zatrudniały prawie 20% ogółu zatrudnionych w koncesjonowanym ciepłownictwie (wzrost o 1,6 punktu procentowego). Przedsiębiorstwa, które łączyły trzy rodzaje działalności ciepłowniczej: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję oraz obrót ciepłem (14,5%) skupiały 38,0% ogółu zatrudnionych (spadek o 2,6 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego). Z kolei przedsiębiorstwa wytwarzające i przesyłające ciepło, których było cztery razy więcej, zatrudniały 48,3% ogółu zatrudnionych (wzrost o 1,3 punktu).

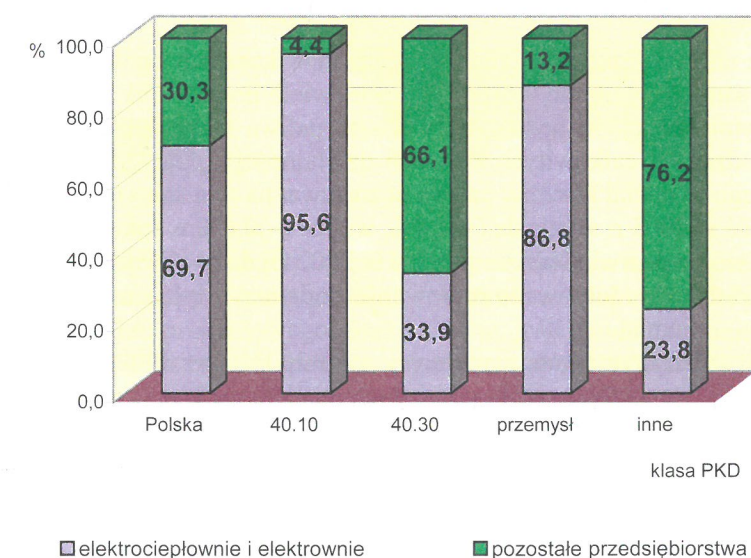
Średnie wynagrodzenie w 2003 r. w badanych koncesjonowanych przedsiębiorstwach ciepłowniczych wyniosło 2 346,0 zł/m-c i było o 3,4% większe niż w roku poprzednim oraz kształtowało się na poziomie średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw³. Znacznie większą różnicę można zaobserwować, jeśli porównamy wynagrodzenia w 2003 r. między koncesjonowanymi przedsiębiorstwami ciepłowniczymi oraz przedsiębiorstwami z działu 40 PKD wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Średnie wynagrodzenie w tym dziale ukształtowało się na poziomie 3 215,7 zł/m-c, co oznacza, że było wyższe o ponad 37% od średniego w koncesjonowanych przedsiębiorstwach ciepłowniczych.

W 2003 r., wytwarzanie ciepła (wraz z odzyskiem) przez koncesjonowane przedsiębiorstwa kształtowało się na zbliżonym poziomie jak w roku ubiegłym i wynosiło około 490,5 tys. TJ. Średnia produkcja ciepła przypadająca na jedno koncesjonowane przedsiębiorstwo wynosiła 602,6 TJ. Był to prawie 4-procentowy wzrost w porównaniu do roku 2002. Ponad $\frac{1}{4}$ wyprodukowanego ciepła przedsiębiorstwa zużyły na potrzeby własne (28,7%, czyli o 3,1 punktu procentowego mniej niż w roku poprzednim). Pozostałe ciepło (349,7 tys. TJ) zostało wprowadzone do własnych sieci przedsiębiorstw oraz do sieci będących własnością odbiorców. Do odbiorców przyłączonych do sieci trafiło ostatecznie 63,8% ciepła wyprodukowanego w 2003 r., tj. o 3 punkty procentowe więcej niż w roku ubiegłym.

W krajowej produkcji ciepła, w obydwu badanych latach, pozycję lidera miały przedsiębiorstwa z grupy o najniższym zaangażowaniu w działalność ciepłowniczą (WZDE 0—19%). W 2003 r. udział tej grupy kształtował się na poziomie 38,4% i zmniejszył się o 2,3 punktu procentowego w stosunku do roku ubiegłego. W grupie tej, nadal został utrzymany bardzo wysoki poziom zużycia własnego, który w 2003 r. objął prawie 70% produkcji.

Duże znaczenie w procesie wytwarzania ciepła utrzymywała nadal grupa przedsiębiorstw o średnim zaangażowaniu w działalność energetyczną (WZDE 20—69%); 34,1% w 2003 r. i 33,1% w 2002 r.

Rysunek 3. Produkcja ciepła według klas PKD w 2003 r.

³ Biuletyn Statystyczny GUS, nr 5, czerwiec 2004.

Do produkcji ciepła używany był głównie węgiel kamienny. Jego udział w wytwarzaniu ciepła w 2003 r. nie zmienił się w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosił 79%. Kolejnymi, co do ważności paliwami używanymi do produkcji ciepła były: olej opałowy ciężki (7,9% ogólnopolskiej produkcji — spadek o 0,6 punktu procentowego) i gaz ziemny wysokometanowy (4,0% — wzrost o 0,5 punktu). Marginesową rolę na razie odgrywają paliwa niekonwencjonalne, węgiel brunatny, gaz ziemny zaazotowany oraz olej opałowy lekki. Warto zwrócić jednak uwagę, że w 2003 r. o prawie 35% w stosunku do roku ubiegłego wzrosła produkcja ciepła z biomasy. Natomiast udział ciepła z biomasy w produkcji ciepła ogółem wzrósł tylko o 1 punkt procentowy. W ostatnim badanym roku 95,5% ciepła wytworzonego z biomasy przypadało na przedsiębiorstwa, dla których ciepłownictwo jest działalnością uboczną (WZDE 0—19%) i były to głównie firmy przemysłowe. W 2003 r. prawie 90% ciepła z biomasy pochodziło z dwóch województw: kujawsko-pomorskiego i pomorskiego.

W 2003 r. wolumen sprzedanego ciepła ogółem⁴ wyniósł 483 168,7 TJ, wobec 469 355,5 TJ w roku 2002, co oznacza wzrost o 3,0%. Średnia sprzedaż ciepła w 2003 r. przypadająca na jedno koncesjonowane przedsiębiorstwo ciepłownicze wynosiła 593,6 TJ i wzrosła o 7,4% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przy czym, w obydwu latach, około 2,5 razy większa była w województwie mazowieckim (2003 r. — 1 466 TJ; 2002 r. — 1 440 TJ). Natomiast najniższa średnia sprzedaż w 2003 r. wystąpiła w województwach: opolskim i warmińsko-mazurskim, odpowiednio: 262 TJ i 271 TJ.

Bezpośrednio ze źródeł realizowane było 39,4% wolumenu sprzedawanego ciepła (spadek o 1,2 punktu procentowego), 60,5% — za pomocą sieci ciepłowniczej (wzrost o 1,1 punktu procentowego), a 0,1% było przedmiotem „czystego obrotu”. Na tym samym poziomie (około 82%) co w roku 2002, pozostała ilość ciepła sprzedawanego bezpośrednio ze źródeł do dalszej odsprzedaży do przedsiębiorstw zajmujących się przesyłaniem i obrotem. Wart uwagi jest fakt, że 66,0% sprzedaży „na płocie” była zrealizowana przez przedsiębiorstwa z klasy PKD 40.10 (spadek o 3,3 punktu procentowego). Z kolei aż 81,2% sprzedaży ciepła z sieci ciepłowniczych przypadało na koncesjonowane przedsiębiorstwa z klasy PKD 40.30 (spadek o 3,0 punktu procentowe).

W 2003 r., 193 koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze prowadziły obrót ciepłem (1,0% więcej niż w roku poprzednim). Całkowity zakup ciepła w 2003 r. wyniósł 170 135,0 TJ ciepła, wobec 170 461,6 TJ w roku poprzednim. Tylko 0,3% ciepła zakupionego w celu odsprzedaży było przedmiotem „czystego obrotu”, a pozostała część została dostarczona do odbiorców poprzez własną sieć ciepłowniczą.

Pomimo mniejszej liczby koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych w 2003 r., osiągnięte przez nie przychody ze sprzedaży były większe, w stosunku do roku ubiegłego, o 3,5% i kształtowały się na poziomie 13 790,8 mln zł, przy czym największy udział stanowiły przychody z wytwarzania — 55,1%, z obrotu — 25,0%, a z przesyłania i dystrybucji — 19,9%. W obu badanych latach udział przychodów ze sprzedaży w całkowitych przychodach z działalności ciepłowniczej stanowił około 97%.

Ponad $\frac{2}{3}$ przychodów koncesjonowanego ciepłownictwa w 2003 r., podobnie jak w roku ubiegłym, przypadało na przedsiębiorstwa typowo ciepłownicze (klasa 40.30). Natomiast przedsiębiorstwa przemysłowe i inne, dla których działalność ciepłownicza jest działalnością uboczną, wypracowały tylko 5,0% przychodów.

W obydwu latach udział kosztów stałych i zmiennych w kosztach ogółem działalności ciepłowniczej utrzymywał się na tym samym poziomie, odpowiednio niewiele ponad 43% i 51%. Z punktu widzenia rodzaju kosztów znaczącymi pozycjami pozostawały koszty paliwa technologicznego i wynagrodzeń. O ile udział kosztów wynagrodzeń, w całkowitych kosztach działalności ciepłowniczej, zwiększył się w 2003 r. o 1,5 punktu procentowego to udział kosztów paliwa pozostawał na tym samym poziomie (ponad 25%).

Średnia rentowność w 2003 r. wyniosła (+)1,4%, wobec (–)0,6% w roku 2002. Wskaźnik rentowności wahał się od (–)4,4% w województwie śląskim (–5,3% w 2002 r.) do (+)6,6% w łódzkim (+4,2% w 2002 r.). Aż w dwunastu województwach odnotowano rentowność dodatnią, a tylko w lubelskim, lubuskim, śląskim i warmińsko-mazurskim — ujemną.

W skali kraju najbardziej rentowne, zarówno w roku 2003 jak i 2002, były przedsiębiorstwa, które zajmowały się, zarówno wytwarzaniem ciepła jak i obrotem. Wskaźnik rentowności w tej grupie w 2003 r. był wysoki i ukształtował się na poziomie (+)11,5% (+9,6% w 2002 r.). Wart uwagi jest fakt, że nierentowne było, w ostatnim badanym roku, jedynie podejmowanie jednocześnie działalności przesyłowo-dystrybucyjnej i obrotowej.

⁴ Sprzedaż ciepła ogółem jest to suma sprzedaży wykazanej we wszystkich sprawozdaniach nadesłanych przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze. Obejmuje ona zarówno ciepło pochodzące z produkcji własnej, jak również z zakupu od innych przedsiębiorstw ciepłowniczych.

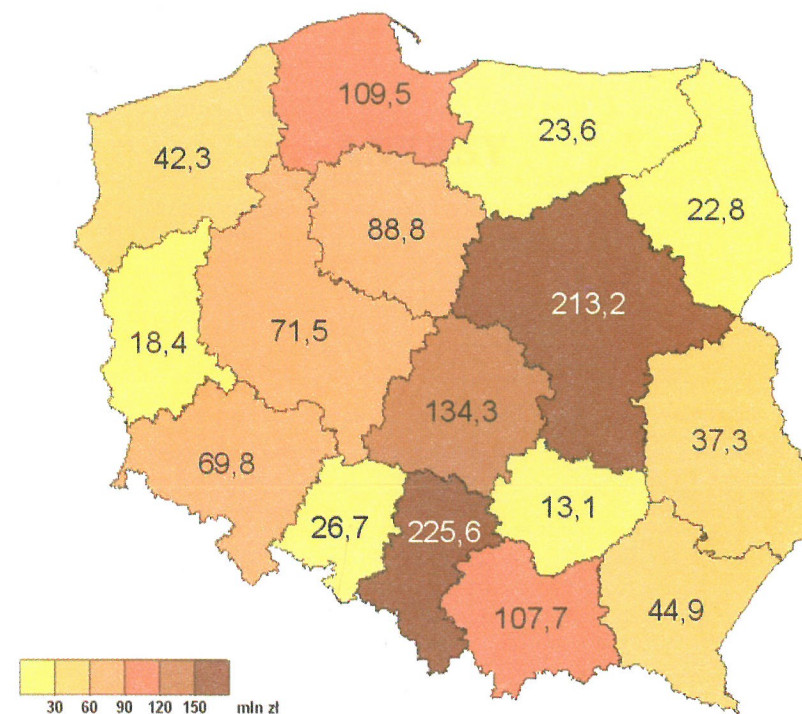
Najmniej rentowna w 2003 r., była działalność ciepłownicza prowadzona przez przedsiębiorstwa zaliczone do innych klas PKD niż 40.30 i 40.10 oraz w przedsiębiorstwach o najmniejszym zaangażowaniu w działalność ciepłowniczą (WZDE 0—19%).

Nakłady inwestycyjne związane z modernizacją, rozwojem i ochroną środowiska w 2003 r. wyniosły 1 249,7 mln zł, co było ekwiwalentem 97,7% nakładów poniesionych w 2002 r.; inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła stanowiły 54,2% całkowitych nakładów i wykazały spadek w stosunku do roku poprzedniego o 8,4%, podczas gdy inwestycje związane z przesyłaniem i dystrybucją ciepła (które obejmowały 45,8% ogólnych nakładów) wzrosły o 6,1%. Te ostatnie skupiły się silnie w przedsiębiorstwach o najwyższym zaangażowaniu w koncesjonowaną działalność ciepłowniczą (81,2%) i należących do klasy PKD 40.30 (83,8%), podczas gdy inwestycje związane z wytwarzaniem w większym stopniu realizowały przedsiębiorstwa o średnim zaangażowaniu (44,4%) i należące do klasy 40.10 (46,2%). Przedsiębiorstwa o niskim zaangażowaniu i zajmujące się głównie działalnością nieenergetyczną (inne klasy PKD niż 40.10 i 40.30) dokonały bardzo niewielkich inwestycji.

W porównaniu do roku poprzedniego, w 2003 r. zwiększyły się inwestycje finansowane ze źródeł obcych (o 9,9%), a zmalały te finansowane ze środków własnych (o 5,6%); w konsekwencji powiększył się udział tych pierwszych — z 21,3% do 24,0%.

Pięć województw: śląskie, mazowieckie, łódzkie, pomorskie i małopolskie miało przeważający udział (63,2%) w ogólnokrajowych nakładach inwestycyjnych, przy czym dwa pierwsze z nich wyraźnie górowały nad pozostałymi. Rozkład terytorialny inwestycji został przedstawiony na rysunku poniżej.

Rysunek 4. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ciepłowniczych w województwach w 2003 r.

Między badaniem dotyczącym roku 2002 i 2003 efektywnościowe mierniki techniczne wykazały niewielkie zmiany, jeśli chodzi o sprawność wytwarzania (poprawa o 3,1 punktu procentowego) i sprawność przesyłania (poprawa o 0,6 punktu procentowego) oraz znaczne, jeśli chodzi o emisję zanieczyszczeń atmosfery. W tym ostatnim przypadku szczególny postęp odnotowano w zakresie emisji dwutlenku siarki, której nasilenie obniżyło się o 27,4% (nasilenie emisji dwutlenku węgla spadło o 6,7%). Przy czym największą obniżkę emisji dwutlenku siarki zaobserwowano w województwach: śląskim, dolnośląskim, mazowieckim, opolskim i podlaskim. Natomiast, w przypadku emisji dwutlenku węgla wyraźnie poprawiła się sytuacja w województwach: kujawsko-pomorskim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, podlaskim i wielkopolskim.

Mierniki odnoszące się do efektywności ekonomicznej koncesjonowanego ciepłownictwa dowodzą, ogólnie biorąc, poprawy. Wydajność pracy wzrosła o 15,4%, a produktywność majątku trwałego o 4,4%. Zarazem poprawiła się rentowność; jej wskaźnik zwiększył się z (–)0,6%, czyli poziomu graniczącego

z zerem do (+)1,4%. Na tym tle obniżenie się całkowitego kosztu jednostkowego o 1,7% i minimalny wzrost ceny jednoskładnikowej o 0,4% wydają się umiarkowane. Różnicowanie zaobserwowane w 2003 r. było dość duże; od wartości średniej ogólnokrajowej szczególnie wyraźnie odbiegały wskaźniki dla grupy przedsiębiorstw o niskim (0—19%) zaangażowaniu w koncesjonowaną działalność ciepłowniczą; np. ich rentowność była ujemna (-2,6%), zaś całkowity koszt jednostkowy był dużo wyższy (ponad 2,5 razy), a cena jednoskładnikowa — dużo niższa (o 24,6%) od średniej.

Oba prezentowane w tej publikacji mierniki finansowe również wskazały na korzystny trend. Poziom zadłużenia względem całkowitych aktywów obniżył się z 0,38 do 0,32, natomiast wskaźnik płynności nieznacznie wzrósł — z 0,72 do 0,73. Najkorzystniejsze wartości tych mierników w 2003 r. odnotowano w grupie przedsiębiorstw o niskim WZDE, ale różnicowanie międzygrupowe było raczej niewielkie.

Wreszcie, spośród mierników rozwojowych wskaźnik reprodukcji majątku trwałego uległ minimalnemu wzrostowi z 0,88 do 0,91, natomiast stopień pokrycia nakładów inwestycyjnych przez środki własne zmniejszył się — z 78,7% do 76,0%. Zmiana wartości pierwszego z nich pokazuje utrzymanie poziomu inwestowania i stopnia dekapitalizacji energetyki ciepłej. W 2003 r. najbardziej niekorzystna sytuacja pod tym względem wystąpiła w grupie jednostek samorządu terytorialnego (wartość wskaźnika 0,42) oraz wśród przedsiębiorstw, których przeważająca działalność należała do przemysłu, choć nie była nią energetyka (wartość wskaźnika 0,30); warto też dodać, iż w przedsiębiorstwach należących do grupy o średnim WZDE (20—69%) odnotowano wartość wskaźnika o 13,2% wyższą aniżeli w przedsiębiorstwach charakteryzujących się wysokim WZDE (70—100%).

ANEKSY

FORMULARZ URE-C1

Sprawozdanie z realizacji warunków określonych w koncesji oraz działalności wytwórców, dystrybutorów i przedsiębiorstw obrotu ciepłem w roku 2003	URE-C1	URZĄD REGULACJI ENERGETYKI
		Przekazać/ wysłać w terminie do 15 kwietnia
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej		
Kod formy prawnej		
Numer identyfikacyjny - REGON		
Klasa PKD - podstawowa		
Kod województwa		
Nr koncesji na wytwarzanie ciepła		
Nr koncesji na przesyłanie i dystrybucję ciepła		
Nr koncesji na obrót ciepłem		

PRZED WYPELNIENIEM TABEL NALEŻY ZAPOZNAĆ SIĘ Z OBJAŚNIENIAMI

CZĘŚĆ I. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI CIEPŁOWNICZEJ PRZEDSIĘBIORSTWA.

Dział I. Charakterystyka techniczno-ekonomiczna przedsiębiorstwa w zakresie działalności ciepłowniczej

Wyszczególnienie	Jedn. miary	DZIAŁALNOŚĆ CIEPŁOWNICZA	
		OGÓLEM	w tym: KONCESJONOWANA
0		1	2
WZDE	01 %	X	
Moc zainstalowana cieplna	02		
Moc osiągalna cieplna	03		
w tym: zużycie mocy na potrzeby własne	04		
moc zamówiona przez odbiorców	05		
Produkcja ciepła brutto ¹⁾	06		
w tym: w elektrociepłowniach i elektrowniach	07		
Ciepło z odzysku	08		
Zużycie ciepła na potrzeby własne	09		
z tego: na potrzeby działalności ciepłowniczej	10		
na potrzeby pozostałej działalności gospodarczej przedsiębiorstwa	11		
Straty przesyłowe ciepła	12		
Wartość strat przesyłowych ciepła	13 tys. zł		
Długość sieci ciepłowniczej	14 km		
Przeciętne zatrudnienie	15 etat		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	16 zł/m-c/etat		
Aktywa trwale brutto	17		
Aktywa trwale netto	18		
Aktywa obrotowe	19		
w tym: należności krótkoterminowe (bieżące)	20		
Oplata z tytułu dzierżawy majątku trwałego	21		
Zobowiązania ogółem	22 tys. zł		
w tym: zobowiązania krótkoterminowe (bieżące)	23		
Koszty i wydatki nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	24		
w tym: zapłacone kary	25		
odsetki karne	26		
odszkodowania	27		
Emisja zanieczyszczeń	CO ₂	28	
	SO ₂	29	
	NO _x	30	
	pyły	31	
Wynik finansowy brutto	Ogółem	32	X
	wytwarzanie	33	X
	przesyłanie i dystrybucja	34	X
	obrot	35	X

¹⁾ patrz objaśnienia